

Zdeněk Mazač: Měsícovité podstavce pozdní doby bronzové a starší doby železné v Čechách a jejich postavení v evropském kontextu. Diplomová práce. Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou, Univerzita Karlova v Praze – Filozofická fakulta. Praha 2015. Celkem 285 stran, z toho 147 stran textu, 23 strany literatury a webové zdroje (str. 149-172), katalog (str.181-240), 91 obr. a 14 tabulek v textu, 31 kresebných tabulek předmětů se seznamem (jako příloha), tabelizovaný soupis morfologicky zpracovatelných nálezů z Čech (565 položek, str. 272-285).

V široce chronologicky i prostorově pojaté práci se Zdeněk Mazač zabývá jenou z mnohých výzkumy získaného nálezového a materiálového „balastu“ (např. mazanice, tzv. tkalcovská závaží), předměty známými pod více názvy (půlměsícovitý útvar, mondidol atd. - str. 13). On sám pro ně zvolil, po důkladném zvážení, označení „měsícovitý“, případně „keramický podstavec“, které lze považovat za velice vhodné.

V logicky uspořádaných kapitolách, počínaje terminologií a přehledem hypotéz konče, zkoumá původ, vlastnosti, tvarosloví a technologii zhotovování předmětů a vyhodnocuje jejich místa nálezů. Je jen škoda, že do tabelizovaného soupisu nálezů nezařadil položku místa nálezů (sídlíšní objekty, hroby atd.) Autor pozoruhodně dobře zvládl spleť hypotéz o původu, funkci a významu předmětů a předložil svůj dobře zvážený výklad. Podobně kladně lze hodnotit i obsáhlý soupis literatury a její znalost.

Za významnou pasáž práce považují sledování technologie zhotovování předmětů (složení, vysychání, vypalování keramické hmoty). Z toho a z příslušných experimentů lze odvodit, že zlomky podstavců a tkalcovských závaží je nesnadné rozlišit a na druhé straně že je na místě brát v úvahu zlomky deskové mazanice jak ukazují nálezy ze Závisti a například z hradiště Heidenschanze u Drážďan (str. 53 a 23). Pozoruhodné je také zjištění, že se jako ostřívo pro podstavce používala drcená keramika, která se podobně vyskytuje také v nádobách knovízské kultury. Jediné, co mne zmátlo, je „společenská účelnost artefaktů“ (str. 9).

Práce se svým heuristickým postupem a analytickým přístupem poněkud vymyká současné zvyklosti podporovat text různými počítačovými postupy. Vysoce hodnotím jazykovou kulturu práce bez módních anglismů, stejně jako profesionální grafiku textu a vyobrazení. Nečetné překlepy a chyby v citacích lze snadno korekturou odstranit.

Předložená práce podle mého názoru více než splňuje nároky kladené na diplomovou práci a doporučuji ji k obhajobě. Práci navrhuji hodnotit známkou výborně (1) a doufám, že nezůstane pouze v rukopisu.

V Horách Matky Boží dne 7. září 2015.

PhDr. Miloslav Slabina